श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा - अक्टूबर - 2019

कक्षा-आचार्य(SEM-3) (Old)	**प्रश्नपत्रम् – 2**	गुणाः –70
विषयः – नव्यव्याकरणम्	**कोड –C.C.5.3.7**	समयः- 3 तः 6 पर्यन्तम्
दिनाङ्कः –10/10/2019	सन्दर्भग्रन्थः – पातञ्जलमहाभाष्यम्	

प्र. क्र.	प्रथमान्वितिः (Unit 1)	गुणाः

प्रश्न १ निम्नयोरेकं यथाग्रन्थं निरूपयतु। ५

१ सुबामन्त्रिते पराङ्गवत्स्वरे।

२ सह सुपा

प्रश्न २ निम्नेष्वेकं यथाग्रन्थं विस्तारयतु। १०

१ 'प्राक्कडारात्समासः' इत्यत्र प्राग्वचनं समाससंज्ञाऽनिवृत्त्यर्थम्? इति ग्रन्थोक्तदिशा लिखतु।

२ 'उपमानानि सामान्यवचनैः' इत्यत्र कानि पुनरुपमानानि? इति ग्रन्थोक्तदिशा लिखतु।

द्वितीयान्वितिः (Unit 2)

प्रश्न ३ निम्नयोरेकं यथाग्रन्थं निरूपयतु। ५

१ अनभिहितेत्

२ चतुर्थी सम्प्रदाने

प्रश्न ४ निम्नयोरेकं यथाग्रन्थं विस्तारयतु। १०

१ कथं विज्ञायते – यस्य चैश्वर्यमीश्वरता ईश्वरभावस्तस्मात् कर्मप्रवचनीययुक्तादिति आहोस्वित् यस्य स्वस्येश्वरस्तस्मात् कर्मप्रवचनीययुक्तादिति।

२ द्वितीयाविधानेऽभितः परितः

समयानिकषाध्यधिधिग्योगेषूपसंख्यानम्।

तृतीयान्वितिः (Unit 3)

प्रश्न ५ निम्नयोरेकं यथाग्रन्थं निरूपयतु। ५

१ कर्तृकरणयोस्तृतीया

२ सप्तम्यधिकरणे च

प्रश्न ६ निम्नास्वेकां यथाग्रन्थं विस्तारयतु। १०

१ निमितकारणहेतुषु सर्वासां प्रायदर्शनम्।

२ 'अन्यारादितरर्ते......' इति सूत्रस्य अर्थं लिखतु।

चतुर्थान्वितिः (Unit 4)

प्रश्न ७ निम्नयोरेकं यथाग्रन्थं निरूपयतु। ५

१ प्रातिपदिकार्थलिङ्गपरिमानवचनमात्रे प्रथमा।

३ षष्ठी शेषे।

प्रश्न ८ निम्नास्वेकां यथाग्रन्थं विस्तारयतु। १०

१ 'उभयप्राप्तौ कर्मणि' इत्यत्र उभयप्राप्तौ कर्मणि षष्ठ्याः प्रतिषेधे अकारादिप्रयोगे प्रतिषेधः, इति ग्रन्थोक्तदिशा लिखतु।

२ 'कृत्यानां कर्तरि वा' इति सूत्रस्य अर्थं लिखतु।

प्रश्न ९ दशप्रश्नानामतिलघूत्तराणि लिखत। १०

१ विधिरिति कोऽयं शब्दः?

२ 'कर्तृकरणे कृता बहुलम्' सूत्रमिदं किं कार्यं करोति?

३ 'द्विगुः' इति पदस्य समासं करोतु।

४ 'कुत्सितानि कुत्सनैः' इति सूत्रस्योदाहरणमेकं ददातु।

५ 'निकषा' इति शब्दस्य योगे का विभक्तिर्भवति?

६ 'अपवर्गः' इत्यस्य कोऽर्थो भवति?

७ कर्मप्रवचनीययुक्ते का विभक्तिर्भवति?

८ 'आतपायातिलोहिनी' इत्यत्र चतुर्थी विभक्तिः केन भवति?

९ ‘तिलैः सह माषान्वपति’ इत्यत्र तृतीया विभक्तिः केन भवति?

१० ‘मातरं संजानीते’ इत्यत्र द्वितीया विभक्तिः केन भवति?

११ ‘अधीती व्याकरणे’ इत्यत्र सप्तमी विभक्तिः केन भवति?

१२ किन्नाम प्रातिपदिकम्?

१३ मात्रग्रहणं किमर्थम्?

१४ ‘मयूरस्य नृत्तम्’ इत्यत्र षष्ठी विभक्तिः केन भवति?

१५ ‘रुजार्थानाम्’ इति पदस्य समासं करोतु।